

Ата-аналарға кеңес беру

«Гаджеттер және баланың сөйлеуі - норманың шеті қайда»

Кіріспе

Қазіргі балалар гаджеттер өмірдің алғашқы айларынан бастап оларды қоршап тұрған әлемде өсуде.

Телефондар, планшеттер, теледидарлар, ноутбуктер-күнделікті өмірдің бір бөлігіне айналды.

Көптеген ата - аналар байқайды: мультфильмді қосу керек-бала тыныш, бос емес, қанағаттанған.

Бірақ бұл сөйлеу мен психикалық дамуға қалай әсер етеді? Пайда мен зиян қайда аяқталады?

Баланың сөйлеуі қалай қалыптасады

Сөйлеу тек сөздерді қайталау емес.

Ол тірі қарым-қатынаста дамиды: ересек адам сөйлегенде, бала жауап береді, эмоцияларды, мимиканы, ерін қимылдарын көреді, интонацияны естиді.

Сөздік қана емес, ойлау, зейін, есте сақтау, эмоционалды интеллект те осылай қалыптасады.

Бала экран алдында көп уақыт өткізгенде:

- ол тірі сұхбаттасушымен араласпайды;
- есту қабілетін жаттықтырмайды;
- артикуляцияны байқамайды (еріндер, тіл қалай қозғалады),
- және кері байланыс жоқ - өйткені гаджет тыңдамайды және жауап бермейді.

Нәтиже - сөйлеу кешіктіріледі, кейде тіпті белгілі бір кезеңде "қатып қалады".

Норманың шеті қайда

Педиатрлар, логопедтер және нейропсихологтар мыналарды ұсынады:

Баланың жасы	Экран уақыты	Пайдалану шарттары
2 жасқа дейін	Ұсынылмайды	Тек ата-аналармен
2-4 жыл	Күніне 20-30 минут	Тек ата-анамен не болып жатқанын
5-7 жас	1 сағатқа дейін	Үзілістермен, ересек адамның
7-10 жас	1,5 сағатқа дейін	БАҚЫЛАУДА, сапалы
10 жастан асқан	Күніне 2 сағатқа дейін	Белсенді қарым-қатынасты,

Маңызды: бұл барлық экрандар туралы - телефон, теледидар, планшет және т. б.

Гаджеттерді теріс пайдалану неге әкеледі

1. Сөйлеу мен қарым-қатынастың кешігуі.

Бала экранға "батырылады", диалог қажет емес.

Ол естиді, бірақ жауап бермейді. Фразалар мен қарым-қатынас дағдылары қалыптаспайды.

2. Сөздік қоры нашар.

Экран сұрақтар қоймайды, нақтыламайды, жауапты тыңдамайды.

Бала тек дайын сөз тіркестерін олардың мағынасын түсінбестен үйренеді.

3. Дыбысты айтудың бұзылуы.

Еріннің қозғалысы мен ересек адамның артикуляциясын бақыламай, балаға дыбыстардың дұрыс айтылуын үйрену қиынырақ.

4. Зейін мен есте сақтаудың бұзылуы.

Суреттердің тез өзгеруі жүйке жүйесін шамадан тыс жүктейді.

Шынайы өмірде бала ұзақ сөз тіркестерін тыңдаудан жалықтырады-ол үнемі ынталандыруға үйренеді.

5. Эмоционалды мәселелер.

Қозғыштықтың жоғарылауы, ашуланшақтық, шаршау, экраннан кәдімгі ойынға ауысу қиындықтары.

Гаджеттерді қалай тиімді пайдалануға болады

1.Бірлескен шолу.

Бала экраны бар жалғыз болмауы керек.

Көру кезінде сөйлеңіз:

- "Бұл кім?»

- "Ол не істеп жатыр?»

- "Енді не болады деп ойлайсың?»

Бұл көріністі диалогқа айналдырады және сөйлеуді үйретеді.

2.Сапалы мазмұнды таңдаңыз.

Тыныш, мейірімді, анық сөйлейтін мультфильмдер қолайлы: "Лунтик"," Фиксики"," үш мысық"," Маша және Аю " (алғашқы эпизодтар), логопедиялық артикуляциясы бар Нұсқаулық бейнелер. Агрессивті, тым динамикалық және "айқайлайтын" бейнелерден аулақ болыңыз.

3.Экранды белсенділікпен ауыстырыңыз.

20-30 минут көргеннен кейін-ойнауды, өруді, оқуды ұсыныңыз.

Бұл миға "ауысуға" және естіген сөздерді іс жүзінде қолдануға көмектеседі.

4.Қарым-қатынас дәстүрлерін жасаңыз.

Мысалы, телефонсыз кеш немесе таңертең бірге оқу.

Бала тірі қарым - қатынас экраннан гөрі маңызды екенін көрсін.

5.Ата-аналардың жеке мысалы.

Егер анам мен әкемнің әрқашан телефоны болса, бала да солай етеді.

Сіздің әдеттеріңіз-оның мінез-құлық үлгісі.

Логопедтің кеңестері

- Балаңызбен күн сайын сөйлесіңіз: оның не істейтіні, көретіні, сезінетіні туралы.
- Қысқа өлеңдер, питомниктер, ертегілерді оқыңыз. Бұл сөйлеу аппаратын белсендіреді.
- Сөйлеу тапсырмалары бар ойындарды қолданыңыз: "кім не істейді?", "Сурет бойынша атаңыз", "керісінше айтыңыз".
- Ұсақ моториканы дамытыңыз-бұл сөйлеуге тікелей байланысты.
- Ақпаратты пассивті қабылдауды азайтыңыз, тірі байланыстарды көбейтіңіз.

Есіңізде болсын:

Гаджет ананың көзін, күлімсіреуін және диалогын алмастыра алмайды.

Сөйлеу экранда емес, байланыста туады.

Технология тәрбиеші емес, көмекші құрал болсын.

Негізгі ереже:

Ыңғайлы болу үшін балаңызды сөзден айырмаңыз. Қарым - қатынас жасаңыз, ойнаңыз, сұрақтар қойыңыз-және баланың сөзі міндетті түрде естіледі!

Пшеницина Ольга Валерьевна логопед-мұғалімі.